

DE PROEFNEMING VAN TANNER.

Dat de heer TANNER het op zijn persoon ingestelde experiment: eene volstreckte onthouding van voedsel gedurende 40 dagen, — gelukkig heeft ten einde gebracht, en dat tot dusver niets schijnt aan te duiden, dat deze onthouding voor hem nadeelige gevolgen hebben zal, is onzen lezers uit de dagbladen bekend. Dat experiment is belangrijk te noemen om meer dan eene reden, — maar aan den anderen kant zijn sommige gevolgtrekkingen, die velen uit het grootere publiek uit het welslagen der proef afleiden, verkeerd. “Het is nu bewezen,” heb ik in ons land en in Duitschland hooren zeggen, “dat *de mensch* zeer veel langer, dan men tot dusver meende, geheel buiten eten kan blijven.” — Vooreerst was tot dusver aangaande den tijd, gedurende welchen een mensch eene volstreckte onthouding van voedsel kan verdragen, eigenlijk nog niets met zekerheid bekend, zoodat te dezen aanzien het welslagen van TANNER's proef niet kan gezegd worden “eene algemeen aangenomen physiologische stelling te hebben omvergeworpen.” Maar vooral is die gevolgtrekking nog daarom onjuist, omdat het tamelijk zeker is, dat wat TANNER met goed gevolg heeft beproefd, door anderen met den dood zou zijn bekocht, en wel na verloop van een veel korter vasten. Waar ik mij op dit oogenblik bevind, is het mij onmogelijk voorbeelden daarvan op te diepen, — maar ik meen dat o. a. CASPER in zijn werk over *Medicina forensis* een sterfgeval na een vasten van 10 dagen opgeeft. Men bedenke wel, dat de een veel meer en veel vaker voedsel noodig heeft dan een ander; er zijn er die een absoluut vasten van 24 uren lang zonder eenigen hinder verdragen, terwijl eene onthouding van 6 à 7 uren bij anderen reeds een gevoel van onwelzijn te voorschijn roept. Men bedenke daarbij, dat TANNER zich door eene bij uitstek matige levenswijze, door zijn lichaam aan een niterst sober dieet te gewennen, tot zijne groote proef had voorbereid. — Het boven aangevoerde zeggen zal dus zóó moeten gewijzigd worden: Het is bewezen dat *een mensch onder zekere omstandigheden* het 40 dagen zonder eten kan uithouden.”

D. L.
